

Anonimizuota versija

Vertimas

C-914/19-1

Byla C-914/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. gruodžio 12 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba (Italija))

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. rugsėjo 19 d.

Apeliantė:

Ministero della Giustizia, in persona del Ministro p.t. (Teisingumo ministerija, atstovaujama šiuo metu pareigas einančio teisingumo ministro)

Kita apeliacinio proceso šalis:

GN

Dalyvaujant:

HM

JL

JJ

Paskelbta 2019-11-28

<...>

ITALIJOS RESPUBLIKA

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba),

vykdama teismines funkcijas (ketvirtoji kolegija),

priėmė šią

NUTARTI

dėl 2018 m. Teisingumo ministerijos, atstovaujamos šiuo metu pareigas einančio teisingumo ministro, apeliacinio skundo, bendrojo registro numeris 10319 <...>

GN <...>,

dalyvaujant

HM, JL ir JJ, kurie nėra proceso šalys,

dėl

2018 m. lapkričio 12 d. *T.a.r. per il Lazio Sede di Roma, Sezione Prima* (Lacijaus regiono administracinio teismo (Roma) pirmoji kolegija) sprendimo Nr. 10885 panaikinimo.

(orig. p. 2)

<...>

1. GN, kita apeliacinio proceso šalis, vyresnė nei penkiasdešimties metų, pateikė skundą Lacijaus regiono administraciniame teisme dėl 2016 m. balandžio 21 d. Teisingumo ministerijos generalinio direktoriaus dekreto, kuriuo buvo paskelbtas konkursas, organizuojamas rengiant egzaminus, dėl 500 notarų vietų, dalies, kurioje numatyta, kad konkurso dalyviai dekreto paskelbimo dieną turi būti ne vyresni kaip penkiasdešimties metų amžiaus.

Remdamasi papildomais pagrindais ji apskundė dekretą, kuriuo jai neleista laikyti egzaminų raštu, nes kvietimo teikti paraiškas dieną jai jau buvo penkiasdešimt metų.

Vykstant teisminiam nagrinėjimui Lacijaus regiono administracinis teismas priėmė laikinąją apsaugos priemonę: suinteresuotajai buvo leista laikyti konkurso egzaminus raštu ir žodžiu ir ji juos išlaikė.

2018 m. Sprendimu Nr. 10885 Lacijaus regiono administracinis teismas pripažino skundą nepriimtiniu dėl suinteresuotumo trūkumo, atsižvelgiant į tai, kad konkurso egzaminai buvo išlaikyti.

Teisingumo ministerija dėl minėto sprendimo pateikė apeliacinį skundą, motyvuodama tuo, kad Lacijaus regiono administracinis teismas turėjo atmesti skundą ir neturėjo atsižvelgti į tai, kad konkurso egzaminai, kuriuos leista laikyti dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo laukiant kol bus priimtas sprendimas, buvo išlaikyti.

Kita apeliacinio proceso šalis pateikė prieštaravimus ir reikalavo atmesti ministerijos apeliacinį skundą. Remdamasi Administracinio proceso kodekso 101 straipsnio 2 dalimi ji pakartojė pirmojoje instancijoje nenagrinėtus reikalavimus ir paprašė pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą, suformuluotą jos pareiškime, jeigu šie reikalavimai nebūtų patenkinti.

(orig. p. 3)

Kita apeliacinio proceso šalis taip pat nurodė, kad kandidatų, paskelbtų konkurso laimėtojų, skaičius (419) yra mažesnis negu darbo vietų skaičius (500) ir sąraše nėra nė vieno kandidato, kuris pageidautų užimti jai priskirtą notarės vietą, taigi nėra kitų suinteresuotųjų šalių.

2019 m. rugsėjo 19 d. viešame teismo posėdyje nuspręsta priimti sprendimą ir atidėti sprendimo paskelbimą.

2. 2019 m. lapkričio 28 d. tarpiniame sprendime Nr. 8152 ši kolegija:

- patenkino Teisingumo ministerijos pateiktą apeliacinį skundą dėl pirmoje instancijoje pateikto skundo pripažinimo nepriimtiniu ir pakeisdama skundžiamą sprendimą konstatavo, kad pirmoje instancijoje pateiktas skundas yra priimtinas,
- atmetė kitos apeliacinio proceso šalies skundus, kad penkiasdešimties metų amžiaus apribojimą nustatančios nuostatos, numatytos kvietime teikti paraiškas, prieštarauja nacionalinei teisei,
- dėl jos pakartotinai pateiktų skundų pagal Administracinio proceso kodekso 101 straipsnio 2 dalį dėl kvietime teikti paraiškas numatytos ginčijamos nuostatos nesuderinamumo su Europos Sąjungos normomis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pagal SESV 267 straipsnio antrą ir trečią pastraipus pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui toliau išdėstytą prejudicinį klausimą,
- visų kitų klausimus nusprendė išspręsti priimant galutinį sprendimą.

3. Minėtame 2019 m. Sprendime Nr. 8152 kolegija nurodė, kad kvietimo teikti paraiškas nuostata atitinka galiojančią Italijos teisę, nes 1926 m. Įstatymo Nr. 1365 1 straipsnio 3 dalies b punkte (pakeistas 2006 m. Įstatyminio dekreto Nr. 166 13 straipsniu) nustatyta, kad notarų konkurse leidžiama dalyvauti kandidatams, kuriems kvietimo teikti paraiškas dieną nesuėjo penkiasdešimt metų.

4. Kita apeliacinio proceso šalis teigia, kad kvietime teikti paraiškas (dėl kurio pateiktas skundas pirmosios instancijos teisme) nurodytas amžiaus apribojimas, kuriuo grindžiamas dekretas, neleidžiantis jai laikyti egzaminų (ginčijamas nurodant papildomus pagrindus), pažeidžia Sąjungos teisėje numatytą nediskriminavimo dėl amžiaus principą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje (**orig. p. 4**), SESV 10 straipsnyje ir 2000 m.

lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, Įstatyminiu dekretu Nr. 2016/2003 perkeltos į nacionalinę teisę, 6 straipsnyje.

Kita apeliacinio proceso šalis tvirtina, kad pagal įtvirtintą Sąjungos teisę „atitinkančio aiškinimo“ pareigą, kai kyla abejonių dėl galiojančios teisės normos turinio, pirmenybę reikia teikti aiškinimui kad 1926 m. rugpjūčio 6 d. Įstatymo Nr. 1365 1 straipsnyje numatytas amžiaus apribojimas nuo šiol panaikinamas, nes priešingas aiškinimas būtų nesuderinamas su tiesiogiai veikiančiomis Europos Sąjungos nuostatomis.

Kita apeliacinio proceso šalis taip pat tvirtina, kad pagal Direktyvos 2000/78/EB 6 straipsnį skirtingas požiūris dėl amžiaus gali būti suderinamas su direktyva tik jei jį objektyviai ir tinkamai pateisina „teisėtas tikslas“. Valstybė narė galėtų juo remtis, jeigu jis būtų proporcingas ir tinkamas nustatytiems tikslams pasiekti. Tačiau norma dėl amžiaus apribojimo, taikomo norint užsiimti notaro profesija, jeigu ji vis dar galioja, niekaip nepateisina nei ją nustatančiame įstatyme (Įstatymas 1356/1923), nei juolab kitų kategorijų norminiuose teisės aktuose, kuriuose įtvirtintos priešingos nuostatos dėl panašios veiklos, pavyzdžiui, teisėjo arba *avvocato dello Stato*, kuriems jau kurį laiką panaikintos visos nuostatos, nustatančios amžiaus apribojimus norint verstis šia profesija.

Be to, kita apeliacinio proceso šalis prašė Valstybės Tarybos (galutinė instancija), kilus abejonių dėl teisingo Europos Sąjungos nuostatų aiškinimo, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnio antrą pastraipą.

5. Teisingumo ministerija tvirtina priešingai ir pabrėžia, kad teisės aktų leidėjo sprendimas nustatyti notarų konkurso dalyvių amžiaus apribojimą nėra nepagrįstas, nes asmenų, sulaukusių tam tikro amžiaus, paskyrimas į pareigas prieštarautų (orig. p. 5) būtinybei pakankamai ilgam laikui užtikrinti stabilų šių viešųjų funkcijų įgyvendinimą, nesutrikdant notarų socialinės apsaugos sistemos finansinio balanso, užkertant kelią eiti šias pareigas subjektams, kurie greitai pasieks pensinį amžių.

6. Reikšmingos taip pat yra šios Europos Sąjungos teisės nuostatos:

– Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis, pagal kurį draudžiama diskriminacija dėl amžiaus,

– Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 10 straipsnis, pagal kurį nustatydamas ir įgyvendindamas savo politikos kryptis ir veiksmus, Sąjunga siekia kovoti su diskriminacija dėl amžiaus,

– 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/CE, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, 6 straipsnis, kuriame nustatyta, kad valstybės narės gali numatyti, jog skirtingas požiūris dėl amžiaus nėra diskriminacija, jei pagal nacionalinę teisę jį objektyviai ir tinkamai pateisina teisėtas tikslas, įskaitant teisėtus užimtumo politikos, darbo rinkos ir

profesinio mokymo tikslus, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Dėl šių priežasčių 1926 m. Įstatymo Nr. 1365 1 straipsnio 3 dalies b punkte, pakeisto 2006 m. Įstatyminio dekreto Nr. 166 13 straipsniu, numatyta, kad tam, jog kandidatai galėtų dalyvauti notarų konkurse, jiems kvietimo dalyvauti konkurse dieną turi būti nesuėję penkiasdešimt metų.

7. Kolegijos nuomone, kitos apeliacinio proceso šalies argumentais negalima pagrįsti nacionalinės teisės aktų netaikymo, nes galimo nesuderinamumo su Sąjungos teise priežastys nėra tiesioginės, pakankamai aiškios, tikslios ir besąlygiškos.

Visų pirma, 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 2 straipsnyje nurodyta, kad ši direktyva taikoma visiems valstybės narės piliečiams, įskaitant ir užsiimančius laisvomis profesijomis, pageidaujantiems (**orig. p. 6**) savarankiškai arba pagal darbo sutartį užsiimti reglamentuojama profesija kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie įgijo savo profesinę kvalifikaciją (1 dalis), tačiau netaikoma oficialiu Vyriausybės aktu paskirtiems notarams (4 dalis).

Taigi pirmiausia reikia patikrinti, ar teisės aktai, reglamentuojantys vertimąsi notaro profesija vienoje valstybėje narėje, būtinai turi būti valstybės vidaus teisės ir Europos Sąjungos teisės suderinimo dalykas.

Be to, minėtos 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB 6 straipsnyje „Skirtingo požiūrio dėl amžiaus pateisinimas“ nustatyta, kad valstybės narės gali numatyti, jog skirtingas požiūris dėl amžiaus nėra diskriminacija, jei pagal nacionalinę teisę jį objektyviai ir tinkamai pateisina teisėtas tikslas, įskaitant teisėtus užimtumo politikos, darbo rinkos ir profesinio mokymo tikslus, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

8. Vis dėlto, kolegija mano, kad yra abejonių dėl 1926 m. Įstatymo Nr. 1365 1 straipsnio 3 dalies b punkto, pakeisto 2006 m. Įstatyminio dekreto Nr. 166 13 straipsniu, suderinamumo su Europos Sąjungos teise, kiek tai susiję su skirtingu požiūriu dėl amžiaus.

Iš tiesų, būtų galima teigti, kad vidaus teisės nuostata, pagal kurią konkurse užimti notaro pareigas leidžiama dalyvauti tik kandidatams, kuriems kvietimo teikti paraiškas dieną nėra suėję penkiasdešimt metų, nėra objektyviai ir tinkamai pagrįsta siekiant kokio nors teisėto tikslo.

Kitaip tariant, galėtų būti laikoma, kad Italijos teisės nuostatoje įtvirtinta diskriminacija dėl amžiaus, kiek tai susiję su galimybe vykdyti notaro funkcijas, nėra pateisinama teisėto tikslo, todėl ir joje nustatytas skirtingas požiūris neleidžiamas pagal atitinkamą Sąjungos direktyvą.

9. Dėl šių priežasčių siekiant priimti sprendimą nagrinėjamoje byloje remiantis SESV 267 straipsnio antra ir trečia pastraipomis būtina (**orig. p. 7**) pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą, jeigu Teisingumo Teismas konstatuotų, kad teisės aktai, reglamentuojantys vertimąsi notaro profesija vienoje valstybėje narėje turi būti šios valstybės vidaus teisės ir Europos Sąjungos teisės suderinimo dalykas:

„Ar pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnį, SESV 10 straipsnį ir 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB 6 straipsnį tiek, kiek jie draudžia diskriminaciją dėl amžiaus siekiant įsidarbinti, valstybei narei draudžiama nustatyti amžiaus apribojimą asmenims, norintiems verstis notaro profesija?“

<...> [procesą reglamentuojančios nuostatos]

Nutarta Romoje pasitarimų kambaryje 2019 m. rugsėjo 19 d.

(**orig. p. 8**)

<...> [pasirašiusiųjų pavardės]